

Wetenswaardigheden #4: april t/m augustus 2022

Geplaatst op 5 september 2022

Hierbij presenteren we graag de nieuwste versie van onze 'wetenswaardigheden'. Periodiek geven we via de wetenswaardigheden op een andere manier inzicht in waar zoal aan gewerkt wordt in de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz en waar dat zoal toe leidt. Een overzicht op hoofdpunten.

Via ons sociaal platform www.rvggz.nl kun je achtergrondinformatie vinden bij één of meer van onderstaande onderwerpen (en over onderwerpen die niet in deze wetenswaardigheden aan bod komen). Zoals via de [thema's](#), [deelnemerspagina's](#), de pagina '[over ons](#)' of via de zoekfunctie.

Deelnemers

Per 1 juli mogen we een veertiende deelnemer in ons netwerk welkom heten: Mediant. Daarnaast waren al aangesloten: Dimence, GGzE, GGZ Friesland, GGZ Noord-Holland-Noord, GGZ Rivierduinen, HVO Querido, Kwintes, LEVANTOgroep, Mentrum onderdeel van Arkin, Parnassia groep, Reinier van Arkel, RIBW Overijssel en Vincent van Gogh, onderdeel van Vigo.

Cordaan heeft deelnemerschap momenteel in overweging.

Voor meer informatie over de deelnemende organisaties, zie deze pagina op dit sociaal platform: www.rvggz.nl/themas/deelnemers.

Themabijeenkomsten; groeiend leernetwerk voor kleine en grote stappen richting onze droom

We organiseerden de afgelopen periode een heel aantal bijeenkomsten binnen de vernieuwingsbeweging –

in aanvulling op de vernieuwingsactiviteiten in de organisaties van de deelnemers, en de bijeenkomsten van het [kernteam](#) van de beweging. Een impressie:

1. Coördinatoren-bijeenkomst 10 mei
2. Werkbezoek VWS aan Mentrum 19 mei
3. Bijeenkomst cliënten, naasten, ervaringsdeskundigen 13 juni
4. Kampvuurgesprek (breaklunch) bij Dimence
5. Werkbezoek zinvolle daginvulling 21 juni
6. Halfjaarlijkse ontmoeting 7 juli

1. Coördinatoren Radicale vernieuwing ontmoeten elkaar

De coördinatoren Radicale vernieuwing langdurige ggz van de deelnemende ggz-organisaties kwamen 10 mei in Utrecht bij elkaar om verder met elkaar kennis te maken en uit te wisselen. Sommigen zijn al ruim een jaar actief in de rol als coördinator Radicale vernieuwing, anderen zijn recenter aangehaakt. Tijdens de bijeenkomst was er tijd om te spreken en horen over onder meer:

- welke drijfveren we hebben om mee te doen met Radicale vernieuwing
- hoe je hoopt dat Radicale vernieuwing bijdraagt aan de uitdagingen waar je in jouw organisatie voor staat
- wat jij/jouw organisatie te bieden heeft aan de beweging
- hoe je jouw rol als coördinator vervult en wat je daarin tegenkomt.

De bijeenkomst heeft bijgedragen aan het versterken van de onderlinge relaties en de netwerkfunctie van de beweging. En helpt om elkaars krachten en kwaliteiten optimaal te benutten.

In twee artikelen die we maakten kun je kennis maken met enkele coördinatoren:

- [Neis Bitter](#) (adviseur zorgontwikkeling bij GGZ Rivierduinen) en [Olaf Galisch](#), directeur behandelzaken en psychiater bij GGZ Friesland
- [Monique Menger](#) van GGZ Friesland

Liever kijken dan lezen?

- Tijdens de Week van de Radicale vernieuwing 2021 namen verschillende andere coördinatoren het podium en gingen met elkaar in gesprek. Opnames daarvan kun je terugkijken in [deze afspeellijst](#) op ons YouTube-kanaal.
- Aan de start van de beweging begin 2021 ontmoetten eerste deelnemers elkaar online, coördinatoren bespraken daar soortgelijke vragen: [kijk het hier terug](#).

2. Werkbezoek VWS aan Mentrum 19 mei

Dit werkbezoek kwam voort uit het werkbezoek dat VWS eerder had bij deelnemer GGZ Noord-Holland-Noord. Er zijn dilemma's gedeeld, zowel vanuit vernieuwer Mentrum als vanuit het ministerie. Het was een

zinnvolle ontmoeting, waar twee werelden dichter bij elkaar kwamen. Sommige deelnemers kwamen voor het eerst in een langdurige ggz-organisatie.

3. Bijeenkomst cliënten, naasten en ervaringsdeskundigen 13 juni

13 juni kwamen cliënten, ervaringsdeskundigen en naasten [bijeën](#), mensen die zich in de [deelnemende organisaties](#) inzetten om het cliënten- en naastenperspectief te versterken. Doel van de bijeenkomst: verkennen waar mogelijkheden liggen om samen verder op te trekken in de vernieuwingsbeweging. Hoe kan een ieder, in aanvulling op activiteiten die hij al onderneemt voor de vernieuwing binnen de eigen organisatie, wellicht ook iets betekenen in de landelijke organisatie van de beweging?

De aanwezigen voelen zich gesterkt door het horen van elkaars initiatieven, dilemma's en hoe zij daar mee om gaan. En geven aan zich op verschillende manieren verder in te willen zetten voor de vernieuwingsbeweging. Bijvoorbeeld door vaker in een samenstelling als deze bijeen te komen en kwesties die in de vernieuwingsbeweging aan de orde zijn te bespreken. Of juist in gemixte samenstelling, zoals met hulpverleners of managers die aan de vernieuwing werken. Of door een bijdrage te leveren aan het kernteam, aan themabijeenkomsten of landelijke bijeenkomsten binnen de beweging. Of gewoon door ideeën aan te dragen en persoonlijk contact te onderhouden. Per persoon kan gekeken worden welke vorm het meest passend lijkt.

Intussen is het een en ander hiervoor in gang gezet en een [vervolgbijeenkomst](#) wordt georganiseerd in september of oktober. Ook interesse om hierbij aan te haken? Neem graag contact op! Dat kan door een reactie te plaatsen onder dit artikel. Of door een email te sturen naar rvggz@loc.nl. Bellen kan ook: 030 207 4067.

[Lees hier](#) het meer uitgebreide verslag van deze eerste bijeenkomst.

4. Kampvuorgesprek (breaklunch) bij Dimence

Dimence organiseerde in het kader van hun deelname aan Radicale vernieuwing een '[Kampvuorgesprek](#)'. Dimence deed dit onder de noemer 'breaklunch'. Om op basis van wat cliënten, naasten en hulpverleners belangrijk vinden, (verder) te werken aan zorg en begeleiding waar mensen voorop staan, en niet regels of protocollen. Eerder berichtten we er al over [op LinkedIn](#). Sandra Lankwarden van Dimence deelt [hier op ons sociaal platform](#) met ons de email die ze de deelnemers van de breaklunch achteraf stuurde: *wat heeft het zoal opgeleverd? En hoe gaan we nu verder?*

Bij de breaklunch schoven onder meer aan: iemand van de gemeente, mensen uit de ambulante zorg, beschermd wonen, van het zelfregie centrum en de kliniek, mensen die na opname zijn verhuisd naar een appartement, hun naasten, mensen uit de cliëntenraad en cliënten die nu in de stadskliniek wonen

5. Werkbezoek zinnvolle daginvulling 21 juni

Dit is een vervolg van de online ontmoeting op 7 maart rondom dit thema. Een [vraag](#) vanuit deelnemer MindUp (GGZ Friesland) over hoe anderen de beweging maken, van aanbodgestuurde naar vraaggerichte

dagactiviteiten voor cliënten met langdurende psychische kwetsbaarheid. Er was toen ook behoefte om elkaar fysiek te ontmoeten en dieper op dit onderwerp in te gaan.

Ruim 20 mensen uit het land reisden 21 juni naar Amsterdam voor een werkbezoek bij Roads (begeleiders, managers, ervaringsdeskundigen, en cliënten). Mensen vanuit Roads (Arkin), MindUp, GGZ Friesland, React (Parnassiagroep), GGZ NHN, Dimence, GgzE, LEVANTOgroep, Trimbos instituut en LOC Waardevolle zorg. Vijf bewoners van de kliniek Sporenburg waar we te gast zijn, komen aan het woord over hun ervaring met dagbesteding. Ze worden uitgenodigd op reis te gaan naar de jungle van dagbesteding om op zoek te gaan naar de 'big 5': wensen, dromen, obstakels, behoeftes en kansen.

Het werkbezoek leverde nieuwe energie en ruimte op: om vaker de grenzen op te kunnen zoeken van wat mogelijk is. Het doel van de dagbesteding is dat iemand zich beter of goed voelt, omdat hij daardoor zin kan geven aan de dag. Maar dat is niet altijd even makkelijk! [Lees hier een uitgebreid verslag](#).

6. Halfjaarlijkse ontmoeting 7 juli

Deelnemers en partners van de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz kwamen in juli naar Utrecht voor de Halfjaarlijkse ontmoeting. Wat is er zoal gebeurd sinds de start van de beweging, begin 2021? Hoe werken deelnemers aan vernieuwing, waar leidt dat toe? En welke volgende stappen kunnen we zetten?

Zo'n vijftig vernieuwers en partners ontmoetten elkaar in Utrecht. Onder wie (ex-)cliënten, naasten, zorgverleners, begeleiders, behandelaren, managers, en vertegenwoordigers van de landelijke partners: de Nederlandse ggz, kenniscentrum Phrenos, Trimbos-instituut, Valente, VWS, de Nederlandse Zorgautoriteit, zorgkantoren, inspectie en LOC Waardevolle zorg (ondersteuner van de beweging). Uiteindelijk krijg je de beoogde omslag alleen voor elkaar met betrokkenen op alle niveaus.

Basis gelegd

We blikten terug en keken vooruit. 2021 stond in het teken van het vormen van het netwerk, in 2022 werken we daarnaast steeds meer inhoudelijk aan thema's die binnen de beweging spelen, die de droom dichterbij brengen.

Deelnemers maakten plannen om uit te wisselen rondom thema's als regie aan cliënten laten en werken op basis van het levensverhaal van cliënten. Ook was er behoefte om uit te wisselen over hoe je als organisatie in de praktijk werkt aan/vanuit de droom. En over de rol die bestuurders daarin kunnen spelen. Vanuit een cliëntenraad werd het belang van afbouwmedicatie ingebracht. Tijdens de bijeenkomst hebben we nog veel meer in gang gezet, daar berichten we later verder over.

Radical vernieuwing is een langdurig veranderproces. Toch zien we al **eerste opbrengsten**, op verschillende niveaus:

1) In de directe relatie tussen cliënten en hulpverleners. Hier komt de leefwereld van de cliënt meer centraal te staan.

2) De manier van werken en gespreksvoering van Radicale vernieuwing (zoals op basis van gelijkwaardigheid en het zien van de hele mens – niet alleen zijn gedrag/aandoening) maken dat cliënten en medewerkers zich meer gezien en gehoord voelen.

3) De uitwisseling in het netwerk maakt, zoals de coördinator van een deelnemende organisatie het verwoordt, dat “landelijk zichtbaar en voelbaar wordt wat iedereen in zijn eigen organisatie doet. En we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden.”

Lees er meer over in dit artikel: [Cliënten en medewerkers voelen zich meer gezien en gehoord.](#)

Oproep aan deelnemers Radicale vernieuwing

Heb jij ook een vraag vanuit de praktijk? Een idee waarvoor je de kennis, kunde of andere krachten in de beweging bij kunt gebruiken? Deel deze met ons (via rvggz@loc.nl of 030 207 4067 of direct met het hele netwerk via rvggz.nl/praat-mee of door ons op sociale media te taggen), we helpen graag om te mogelijkheden te verkennen. En bijvoorbeeld een gesprek te organiseren met andere deelnemers en partners (IGJ, Nza, VWS, zorgkantoren) en zo nodig andere relevante partijen om samen te leren in de beweging van regels naar relaties!

Update actie-onderzoek

Kenniscentrum Phrenos en het Trimbos-instituut voeren samen [actie-onderzoek](#) uit naar de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz. Met als doel om dat wat deelnemende zorgorganisaties in de praktijk doen en ambiëren in de omslag ‘van regels naar relaties’ (de kern van de beweging), te volgen en verder te ontwikkelen. Om zo de kwaliteit van het dagelijks leven van cliënten in de langdurige ggz te helpen verbeteren. Met het actie-onderzoek willen we een dieper inzicht verkrijgen in wat wel en niet werkt in de veranderprocessen waar de beweging voor staat. Hiervoor zijn een synthese en reflectietool gemaakt, die we binnenkort publiceren.

Synthese kampvuurgesprekken

In het kader van de vernieuwingsbeweging zijn kampvuurgesprekken gevoerd met cliënten, naasten, zorgverleners, ervaringsdeskundigen, managers en bestuurders. Om in dialoog te spreken over vernieuwingswensen binnen de langdurige ggz en dilemma’s die daarbij spelen. De synthese geeft een overzicht van belangrijke thema’s die besproken zijn tijdens de bijeenkomsten; een ‘rode draad’ die door de vaak heel verschillende gesprekken heen liep wordt beschreven. Daarbij worden thema’s ook gekoppeld aan meer theoretische achtergrondinformatie.

Reflectietool

In veranderprocessen is het belangrijk om regelmatig samen te reflecteren. Veranderprocessen kunnen in deze beweging erg divers zijn en op veel verschillende manieren vorm krijgen: het kan bijvoorbeeld gaan om een brede cultuurverandering, de implementatie van een specifieke interventie, of om het creëren van experimenteerruimte.

Bij het analyseren van de voortgang van de beweging naar relaties kan een reflectietool in al die situaties helpend zijn. Hou onze media in de gaten voor de publicatie van de synthese en reflectietool! Of meld je aan voor onze [maandelijkse nieuwsbrief](#), dan krijg je automatisch een update na publicatie.

Bijdrage tijdens Week van de Medezeggenschap

Radicale vernieuwing langdurige ggz is een netwerk waarin mensen werken aan geestelijke gezondheidszorg die steeds opnieuw begint bij mensen. Het gaat om wat belangrijk is voor mensen die zorg nodig hebben, maar ook om wat ertoe doet voor naasten en medewerkers. We vormen een beweging 'van regels naar relaties'. Tijdens de Week van de Medezeggenschap in oktober gaan we in gesprek hoe we medezeggenschap vormgeven vanuit de relaties.

[Meer informatie en aanmelden.](#)

Programma Week van de Radicale vernieuwing

Al veel mensen hebben zich aangemeld voor de Week van de Radicale vernieuwing, dit jaar van 7 t/m 11 november 2022. Theatermaker Oscar Kocken, onze gastheer en gespreksleider tijdens de Week, heeft een [korte video](#) voor ons gemaakt als voorproefje. Alle mensen in ons netwerk hebben die per email ontvangen.

Medio september publiceren we het programma van de Week dat we met deelnemers en partners aan het voorbereiden zijn. Aanmelden kan nog, er is beperkt plek dus meld je aan! Dat kan via [weekvanderadicalevernieuwing.nl](#).

Communicatie-activiteiten

Noemenswaardig in aanvulling op bovenstaande activiteiten:

- Interview met [ervaringsdeskundig begeleider Martijn Fuldner: "Open en eerlijk zijn over hoe we ons voelen"](#). Uit de inleiding:
Hoe lukt het mensen ondanks ziekte, beperkingen, tegenslagen of andere hobbels waarde aan hun leven te geven? En wat drijft en motiveert hen van waarde en betekenis te zijn voor anderen? In deze aflevering vertelt Martijn Fuldner (47), ervaringsdeskundig persoonlijk begeleider bij vernieuwer HVO-Querido (geestelijke gezondheidszorg en maatschappelijke opvang) over zijn drijfveren.
- [Manifest Radicale vernieuwing jeugdzorg](#)

Nieuwsbrief & sociale media

[Eerdere nieuwsbrieven](#) zijn online terug te kijken.

Aanmelden voor de nieuwsbrief kan [hier](#).

Je kunt ons ook volgen via de sociale media: [LinkedIn](#), [Twitter](#), [Facebook](#), [Instagram](#), [Youtube](#) en via de podcastkanalen (zoals [Anchor.fm](#)).

Meer weten

Op www.rvggz.nl kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van bovenstaande onderwerpen. Via de [thema's](#), [deelnemerspagina's](#), de pagina '[over ons](#)', trefwoorden onderaan artikelen, of via de zoekfunctie.

Via onze [Praat mee-pagina](#) kun je ons netwerk ook online benutten:

- deel wat je al doet om tot verandering te komen
- laat weten wat daar belangrijk voor is
- plaats ideeën hoe dat meer effect kan krijgen via onze landelijke vernieuwingsbeweging
- stel een vraag!

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Opstart vernieuwings-beweging](#)

Trefwoorden: [actie-onderzoek](#), [deelnemers](#), [ggz noord-holland noord](#), [kenniscentrum phrenos](#), [mentrum \(arkin\)](#), [trimbos-instituut](#), [vws-ministerie](#), [wetenswaardigheden](#), [zinvolle daginvulling](#)